

DOI 10.36074/logos-20.09.2024.012

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПРАЦІ

Гриник Ольга Іванівна¹

---

1. канд. екон. наук, завідувач відділу науково-організаційного, кадрового та правового забезпечення
Інститут агроекології і природокористування НААН, УКРАЇНА
ORCID ID: 0000-0002-9606-3414

Управлінська праця (англ. Management Labour) – це особливий вид людської діяльності, в якій відображається реальна взаємодія об'єктивних і суб'єктивних чинників суспільної праці людей.

Більшість ситуацій, які у сільськогосподарській діяльності, пов'язані з необхідністю прийняття рішення, тобто це такі ситуації, у яких керівники структурних підрозділів роблять вибір тієї чи іншої дії задля досягнення бажаного результату. Водночас на сучасному етапі становлення нових соціально-економічних відносин, діяльність керівників відбувається в умовах виробленого ними вибору, тобто, в умовах ситуацій, у яких потрібно ухвалювати рішення. Тому саме тут з позиції особливо еколого-економічного управління в агроecosистемах керівник є єдиним, хто приймає важливі конкретні управлінські рішення. Такі рішення можуть прийматися регулярно чи досить рідко, що залежить від розв'язання соціо-еколого-економічних проблем збалансованого розвитку агроecosистем. Зокрема, щодо еколого-економічної доцільності виконання певних процесів у суспільному виробництві, яке включає механізми співіснування суспільства і природи. Будь-якій такій ситуації сільськогосподарського виробництва завжди притаманні такі загальні елементи.

а) Значна кількість змінних, значення яких вибираються керівником структурного підрозділу, який приймає рішення.

б) Особливі зміни щодо удосконалення системи технологічних процесів при виробництві сільськогосподарських культур, які залежать від прийняття рішень керівника.

в) Кількісні змінні, значення яких не регулюється особою, яка приймає рішення. Ці змінні можуть залишатися цілком певними при вирішенні того чи іншого завдання, а в деяких випадках змінюватися незалежно від особи, яка

SECTION 4.

GESTION, ADMINISTRATION PUBLIQUE ET ADMINISTRATION

приймає рішення. Особливо при зміні кліматичних умов на протязі вегетаційного періоду виробництва сільськогосподарської культури.

г) Інтервал часу, на якому приймається рішення у ситуації.

В умовах реформування агропромислового комплексу, як багатогалузевої виробничої системи, в якій певна галузь виконує свою специфічну функцію. На цій основі виникає значна кількість проблем, що зумовлює формувати нові підходи для їх вирішення нові підходи з урахуванням продовольчої безпеки. Серед них важливе місце займають складові системи управління, такими є [1]:

- виробництво достатньої кількості сільськогосподарської продукції для власних поточних потреб, а також можливість імпортувати продукти харчування за необхідності;
- створення в повному обсязі стратегічних і страхових запасів продовольства, а також можливість експорту продуктів харчування;
- якість продуктів харчування в межах існуючої або необхідної (оптимальної) структури продовольства. При цьому якість сільськогосподарської продукції може значною мірою визначати її конкурентоздатність;
- екологічна якість продовольства значною мірою стосується елементів економічної і національної безпеки, рівня якості життя людей;
- шкода, яку виробництво переносить у довкілля є екстернальними витратами, пов'язаними із забрудненням та деградацією довкілля при виробництві сільськогосподарської продукції.

Необхідно зазначити, що підвищення рівня споживання забрудненої продукції АПК може знизити якість життя населення в цілому. Але в інтернальних витратах теж криється шкода здоров'ю працюючих в шкідливих умовах.

Стрімкий розвиток новітніх технологій та функціонування специфічних ознак спеціалізації суб'єктів господарювання зумовлює необхідність появи висококваліфікованих спеціалістів, які покликані забезпечити поступальний розвиток галузі. Зокрема, формування стратегічної моделі управління для досягнення паритету екологічних, економічних та соціальних аспектів, впровадження новітніх технологій, а також функціонування системних підходів щодо ресурсозберігаючих компонентів у природокористуванні агроєкосистем. Ці завдання вирішуються лише за допомогою підготовлених висококваліфікованих кадрів та є вирішальним чинником розвитку формоутворення великомасштабних еколого-економічних систем. На цій основі суб'єктами господарювання різної форми власності створюються програми розвитку, що містять короткострокові, середньострокові і

довгострокові прогнози потреби в кадрах.

Втім слід зазначити, що на кожному етапі свого розвитку сільськогосподарське виробництво ставило перед наукою принципово нові підходи до розв'язання проблем. Нині важливою залишається проблема впливу фаз сонячної активності на агроєкосистеми, який повинен враховуватися при вирощуванні сільськогосподарських культур. Це один із компонентів системи еколого-економічного управління, складний за структурою та за просторово-часовим виміром. Саме це у процесі функціонування системи управління створює безпосередні поетапні трансформаційні ризики в освоєнні матеріально-технічних, еколого-економічних, фінансових та інших засобів у галузях виробництва [2].

Нині проблема впливу фаз сонячної активності на агроєкосистеми залишається мало дослідженою у сферах економіки виробництва продукції, екологічної безпеки й адаптації галузей до абіотичних чинників НПС (навколишнє природне середовище) у цілому. Вона надзвичайно складна та охоплює багато різних аспектів, зокрема, у прийнятті управлінських рішень щодо ефективного використання, відтворення й охорони НПС.

Разом із тим теоретико-методологічні підходи до системи управління з урахуванням дії фаз сонячної активності мають свою специфіку і є необхідною складовою в прийнятті науково обґрунтованих рішень щодо забезпечення умов для ефективної діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності. Але динамічний розвиток галузей сільського господарства за останні десятиріччя спонукає до з'ясування ролі сонячної активності в ефективності виробництва пшениці озимої у просторово-часовому вимірі агроєкосистем.

Дослідження впливу фаз циклу сонячної активності потребує пошуку оптимальних управлінських рішень для забезпечення максимального поліпшення господарської діяльності галузей сільськогосподарського виробництва. Отже, ідентифіковані показники дають можливість прогнозувати зниження граничнодопустимого рівня виробництва продукції, вихід її у вартісному виразі 1 га земельної площі і порівнювати результати діяльності суб'єктів господарювання. Критеріями економічної оцінки ефективності у фазах сонячної активності є ціна, прибуток, рентабельність та ін. [2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Царенко О.М., Щербань В.П., Терхов П.В. (2002). Економіка та менеджмент екологізації АПК: Монографія, Суми: ВТД «Університетська книга», 256.
- [2] Мельник П.П. (2016). Еколого-економічні основи управління природокористуванням в агроєкосистемах: моногр. Київ: ДІА, 328.